

AANKONDIGING

Onderzoek met dataloggers naar de trekroutes en overwinteringsgebieden van Nachtegalen

Om meer te weten te komen over de trekroutes en de overwinteringsgebieden van Nachtegalen, is op initiatief van de voorzitter van Stichting Vinkenbaan Mr. Cornelis van Lennep 1751-1813, André van Aken, besloten zestig Nachtegalen van een datalogger te voorzien. Op de ringbaan in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland worden in 2021 dertig Nachtegalen van zo'n geolocator voorzien en het jaar daarop nog eens dertig.

De Nachtegaal is een kenmerkende Nederlandse broedvogel van met name de duinen en vochtige bossen en bosranden. In de Vogelatlas van Nederland staat te lezen dat het aantal Nachtegalen de afgelopen drie decennia fluctueerde, maar over het geheel geen dalende of stijgende trend laat zien. Op sommige plekken in Nederland slonken de populaties dramatisch, zoals bijvoorbeeld in Oost- en Zuid-Nederland waar de aantallen met 80% afnamen. In andere gebieden zoals de duinstreek namen de aantallen Nachtegalen sterk toe en in de Biesbosch en Flevoland ontstonden nieuwe populaties. Zeven maanden per jaar verblijven onze Nachtegalen in Afrika. Over de trekroutes daar naartoe en de overwinteringgebieden is nog weinig bekend. Uit onderzoek van C. Both en R. Klaassen (Limosa 2019) blijkt dat van de 22.988 geringde Nachtegalen minder dan 10 terugmeldingen zijn gedaan uit Iberië en Noord-Afrika. Terugmeldingen uit de overwinteringgebieden zijn er niet. Een dataloggeronderzoek uit 2013 in Duitsland wees uit dat de, door hen gezenderde, Nachtegalen in West-Afrika hadden overwinterd, maar deze gegevens zijn afkomstig van slechts een handjevol vogels. Hetzelfde geldt voor een soortgelijk onderzoek dat onlangs in Engeland plaatsvond. Meer kennis over de trekroutes en overwinteringgebieden kan, zoals bij andere soorten al gebeurt, mogelijk in de toekomst gebruikt worden bij het nemen van maatregelen die moeten leiden tot bescherming van deze soort.

Het project bij Van Lennep wordt uitgevoerd door vrijwilligers van het vogelringstation (vaak leden van de VWG-ZK) in samenwerking met het Vogeltrekstation. Het plan is lokale broedvogels van een datalogger te voorzien. Bij deze vogels is de kans op terugvangst het grootst. Bij terugvangst, het jaar daarop, wordt de datalogger afgenomen en uitgelezen en kan de trekroute en het winterverblijf van de betreffende Nachtegaal worden nagegaan. Wij verwachten door dit onderzoek waardevolle, aanvullende gegevens te krijgen.

Over de ontwikkelingen rondom dit project en de resultaten zal ondermeer in de Fitis worden gepubliceerd. Ook zal te zijner tijd een lezing over dit project voor de leden van de vogelwerkgroep worden gehouden.

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland, het Jaap van Duijn Vogelfonds, het IJsvogelfonds van Vogelbescherming en het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland op naam van het Van Lange Fonds. Wij danken hen daarvoor.

■ Marcel Slaterus

Namens de ringers van Stichting Vinkenbaan Mr. Cornelis van Lennep, 1751-1813.